

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Prasības iesniegšana Tiesā](#) > [Kur Un Kā](#) > [Kā iesniegt Lietu Tiesā](#) > [England and Wales](#)

Kā iesniegt lietu tiesā

Anglija un Velsa

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Vai man noteikti ir jāvēršas tiesā vai arī pastāv citas alternatīvas?

Anglijā un Velsā valdība vēlas, lai cilvēki varētu atrisināt strīdus ātri, efektīvi un rentabli un lai viņiem būtu pieejamas vairākas iespējas, nevis tikai paļauties uz tiesu. Strīdu alternatīva izšķiršana (SAI) ir problēmu risināšana, nevis risinājumu uzspiešana, un daudzos gadījumos tā var sniegt radošus un tālejošus risinājumus jautājumiem, kurus nav iespējams risināt tiesas procesā.

SAI piemēri ir mediācija un arbitrāža; Tieslietu ministrijas rīcībā ir pat tādu [apmācītu mediatoru](#) saraksts, kuri veiks starpnieka darbu par slidošu fiksēto maksu. Pastāv arī bezmaksas telefona starpniecības pakalpojums, kas tiek piedāvāts aizstāvētās maza apmēra prasībās, ja puses tam piekrīt. Ja lietas dalībnieki mēģina veikt SAI un ja šis jautājums netiek izbeigts, nav nekā tāda, kas liegtu lietu turpināt tiesas procesā.

Ja jūs dodaties uz tiesu, šo procedūru reglamentē [Civilprocesa noteikumi](#).

Tālāk redzamā informācija var palīdzēt jums izlemt, kā vislabāk atrisināt strīdu, tā tikai sniegs Jums vispārīgu priekšstatu par to, kas var notikt. Tajā nav paskaidrots viss par tiesas noteikumiem, izmaksām un procedūrām, kas dažādos veidos var ietekmēt dažāda veida prasības. Jums arī jāatceras, ka pat tad, ja jūs uzvarēsiet savā lietā, tiesa nevarēs garantēt, ka jūs spēsiet saņemt jebkādu naudu, ko jums ir parādā.

2 Vai pastāv kāds laika ierobežojums, lai vērstos tiesā?

Ir termiņi vai noilguma termiņi, kuru laikā būtu jāvēršas tiesā. Vispārējais noilguma termiņš ir seši gadi no attiecīgā datuma, piemēram, līguma laušanas datuma vai kaitējuma nodarīšanas datuma, vai dažreiz – kaitējuma konstatēšanas datuma. Citi noilguma termiņi ir, piemēram, viens gads neslavas celšanas gadījumā vai trīs gadi medicīniskās nolaidības un miesas bojājumu gadījumā. Daži, bet ne visi noilguma termiņi ir atrodami [1980. gada Likumā par noilgumiem](#). Jautājumu par termiņiem var noskaidrot, sazinoties ar advokātu, juridisko konsultantu vai Pilsoņu konsultāciju biroju Apvienotajā Karalistē.

3 Vai man jāvēršas šīs dalībvalsts tiesā?

Vairumā gadījumu Jums jāvēršas tiesā tajā dalībvalstī, kurā radās strīds. Šim noteikumam ir daži izņēmumi, kas ir atkarīgi no strīda priekšmeta [1], un pastāv Eiropas procedūra maza apmēra prasībām, kas galvenokārt ir papīra formātā. Papildu informācija ir pieejama [Apvienotās Karalistes Eiropas patērētāju centrā](#).

[1] Gadījumi, kas saistīti ar līgumsaistībām, zaudējumiem, patērētāju un darba līgumiem, patentiem/preču zīmēm un nekustamā īpašuma īpašumtiesībām vai nomām.

4 Ja jā, tad kurā šīs dalībvalsts tiesā man jāvēršas, ja ņem vērā manu

dzīvesvietu un otras puses dzīvesvietu, vai citus ar strīdu saistītus apstākļus?

CPN 7. daļa un pievienotie Praktiskie norādījumi var palīdzēt noteikt, kā un kur uzsākt tiesvedību. Lapa "Jurisdikcija" sniedz plašāku informāciju par konkrēto tiesu Anglijā un Velsā, kurā būtu jāiesniedz prasība. Sīkāka informācija par tiesas adresēm atrodama [Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē](#).

5 Kurā šīs dalībvalsts tiesā man būtu jāvērsos, ja ņem vērā lietas raksturu, kā arī iespējamo prasījuma mantisko apmēru?

Turklāt 7. daļā un lappusē "Jurisdikcija" būs sniegta plašāka informācija par konkrēto tiesu Anglijā un Velsā, kurā būtu jāiesniedz prasība. Sīkāka informācija par tiesas adresēm atrodama [Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē](#).

6 Vai es pats(-i) varu iesniegt prasības pieteikumu tiesā, vai arī ir nepieciešams starpnieks, piemēram, jurists?

Personai nav pienākuma vērsties pēc padoma vai tikt pārstāvētai ar advokātu; parastā parāda gadījumā jūs, iespējams, neuzskatīsiet par nepieciešamu konsultēties ar advokātu. Tomēr parasti, ja jūsu prasības summa pārsniedz 10000 GBP un jo īpaši, ja tā ietver prasību par kompensāciju ("zaudējumu atlīdzināšanu"), ir ieteicams lūgt advokāta padomu.

Ja summa, ko jūs pieprasāt, ir 10 000 GBP vai mazāka un prasība tiek aizstāvēta, jūs varat lūgt jūs pārstāvēt tiesas sēdē. Tā sauktais "neprofesionālais pārstāvis" var būt laulātais, radnieks, draugs vai padomdevējs.

Citas prasības, piemēram, par personisku aizskārumu, var būt sarežģītākas, un ir ieteicams saņemt profesionālu palīdzību un padomu neatkarīgi no tā, kāda ir jūsu prasības summa.

Attiecībā uz daudziem prasību veidiem ir noteikts "protokols par pirmstiesas procedūrām" [1], kurā ir izklāstītas darbības, ko tiesa sagaida no jums pirms prasības iesniegšanas. Tās ietver, piemēram, saraksti ar personu, pret kuru jūs ceļat prasību, lai izklāstītu informāciju par jūsu prasību, apmaiņu ar pierādījumu elementiem, atļauju skatīt jūsu medicīniskos dokumentus, ja jūsu prasība ir par miesas bojājumiem, un mēģinājumu vienoties par medicīnas ekspertu, kura pakalpojumus jūs izmantosiet.

Atcerieties, ka jums ir jāpierāda arī savas prasības pamatotība. Lai to izdarītu, jums būs nepieciešami pierādījumi, piemēram, ārsta ziņojums vai to liecinieku liecības, kuri redzēja jūsu negadījumu. Jums būs jāveic arī reālistisks zaudējumu apmēra novērtējums. Lai ietaupītu laiku un naudu, jūs vispirms varat pajautātu advokātam vai padomdevējam, vai ir vērts iesniegt prasību, un, ja tā ir, kā to vislabāk sagatavot, kādi pierādījumi jums ir nepieciešami un kādu zaudējumu atlīdzību pieprasīt.

Ja jūs iesniedzat prasību sabiedrības ar ierobežotu atbildību vārdā, jums var būt nepieciešams advokāts, kas jūs pārstāvēs tiesas sēdē. Tas būs atkarīgs no tā, cik daudz naudas jūs prasāt, un no noklausīšanās veida.

[1] Ir vairāki citi protokoli par pirmstiesas procedūrām, piemēram, par strīdiem būvniecības un inženierijas jomā, neslavas celšanu, strīdu izšķiršanu medicīnas jomā, nolaidīgu profesionālo darbību un izskatīšanu tiesā. Visu protokolu kopijas pieejamas tiesā vai [Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē](#).

7 Tieši pie kā man jāvērsos, lai uzsāktu tiesas lietu: reģistrācijas birojā, pie tiesas darbinieka kancelejā, vai kādā citā iestādē?

Noteikumi, kas attiecas uz civilprocesa uzsākšanu, ir ietverti Civilprocesa noteikumu [1] 7. daļā, kas jālasa kopā ar pievienotajiem praktiskajiem norādījumiem. Pamatnoteikums ir tāds, ka gadījumā, ja nav nekādu noteikumu vai praktisku norādījumu, prasību Anglijā un Velsā var celt jebkurā apgabaltiesas uzklausišanas centrā; praksē apgabaltiesā naudas prasības ir jāiesniedz tiešsaistē vai jāiesniedz [Naudas prasības tiešsaistē](#) Salford tīmekļa vietnē; ir arī [papildutiešsaistes procedūra](#) attiecībā uz īpašumtiesību prasībām.

Daži prasījumi, piemēram, tie, kas celti saskaņā ar Patērētāju kredītēšanas likuma procedūru [2], ir jāiesniedz tā

apgabala tiesas uzklausišanas centrā, kur prasītājs dzīvo vai veic uzņēmējdarbību. Dažiem uzklausišanas centriem ir elektroniskas saziņas iespējas; noteikumi šajā sakarā ir ietverti CPN 5. daļā un tai pievienotajos [praktiskajos norādījumos](#); attiecībā uz Augstāko tiesu pastāv īpaši noteikumi. Sīkāka informācija par Augstāko tiesu atrodama tiešsaistē [šeit](#).

Tiesas darbinieki nevar sniegt konsultācijas par prasības pamatotību un izvēlēta darbības kursa piemērotību. Jūs varat saņemt konsultācijas no Pilsoņu konsultāciju biroja vai Tiesību centra.

[1] Op cit

[2] CPN PN 7B5

8 Kādā valodā prasības pieteikumu var iesniegt? Vai to var darīt mutiski, vai arī tam jābūt rakstveidā? Vai prasības pieteikumu var nosūtīt pa faksu vai e-pastu?

Prasības būtu jāaizpilda rakstiski un angļu valodā, lai gan [velsiešu valodā runājošajiem](#) pastāv iespējas. Kā minēts iepriekš, ir iespēja ar tiesām sazināties elektroniski gan par prasību iesniegšanu, gan par pagaidu pieteikumu iesniegšanu, kā arī par vispārēju saziņu ar Tiesu. Norādījumi par to ir pieejami [šeit](#).

9 Lai celtu prasību, ir jāaizpilda kādas īpašas veidlapas? Ja nav, kā lai es izklāstu savu prasījumu? Vai ir kādi īpaši elementi, kas ir ietverami iesniedzamajos dokumentos?

Parasti, lai sāktu celt prasību, jums jāaizpilda [veidlapa N1](#); ir citas veidlapas konkrētiem jautājumiem, piemēram, attiecībā uz īpašumu. Veidlapa N1 ietver norādījumus prasītājam. Jūs varat lūgt palīdzību Pilsoņu konsultāciju birojam. Norādījumi sniedz detalizētu informāciju, kas jāiekļauj jūsu prasībā. Iesniedzot pasta sūtījumu, jums ir jāsaņem viens eksemplārs sev, viens tiesai un viens katram atbildētājam, no kura jūs prasāt. Tiesa atbildētājiem izsniegs aizzīmogotu kopiju.

Ir vairāki citi veidlapu veidi, ko izmanto cita veida tiesvedībā vai vēlākos prasījuma posmos. Arī šīs veidlapas ir pieejamas tiesā vai [Tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietnē.

10 Vai man ir jāmaksā tiesas izdevumi? Ja, jā, – kad? Vai man jāapmaksā advokāts no prasības iesniegšanas brīža?

Lai iesniegtu prasību, parasti būs jāmaksā nodeva. Maksas līmenis būs atkarīgs no pieprasītās summas. Ja atbildētājs nesamaksā, tiklīdz jums ir spriedums, vai apgalvo, ka naudu nav parādā, un jūsu prasījums kļūst par “aizstāvētu” (apstrīdētu) lietu, jums var nākties maksāt papildu nodevu. Ja uzvarēsiet savā lietā, nodevas tiks pieskaitītas summai, ko atbildētājs jums ir parādā. Iespējams, ka jums tiks kompensētas arī dažas izmaksas saistībā ar darbā zaudēto laiku, lai gan tas ne vienmēr segs kopējo zaudēto summu.

Noteiktos apstākļos, piemēram, ja saņemat ienākumu atbalstu, varat pieprasīt atbrīvojumu no nodevu maksāšanas. Sīkākas ziņas par tiesu nodevām ir atrodamas [Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē](#). Šeit jūs atradīsiet arī informāciju par to, kad, iespējams, nav jāmaksā nodeva.

Var rasties arī citi izdevumi. Ja atbildētājs noraida jūsu prasību, jums var būt nepieciešami liecinieki, kas palīdzētu pastāstīt tiesai par notikušo. Jums var nākties apmaksāt viņu ceļa izdevumus uz tiesu un no tās, kā arī naudu, ko viņi šajā dienā būtu nopelnījuši. Tomēr, ja uzvarēsiet, tiesa var piespriest atbildētājam atlīdzināt šos izdevumus.

Jums var arī būt nepieciešams saņemt ziņojumu no eksperta, piemēram, ārsta, mehāniķa vai apsekotāja. Jums var arī nākties lūgt šo ekspertu ierasties uz tiesas sēdi, lai sniegtu liecību jūsu vārdā. Jums būs jāsedz ekspertu izdevumi un nodevas, bet, ja jūs uzvarēsiet, tiesa var likt atbildētājam tos apmaksāt.

Ja jūsu prasījums ir par fiksētu naudas summu (“noteiktā summa”) un atbildētājs ir persona, kas noraida jūsu

prasību, jūsu prasību var nodot atbildētāja vietējai tiesai. Tas var nozīmēt, ka jums būs jāmēro ceļš uz uzklaušanās sēdēm. Ja lietā uzvarēsiet, iespējams, varēsiet pieprasīt atlīdzināt ceļa izdevumus un daļu no zaudētajiem ieņēmumiem.

Summas, ko var pieprasīt par liecinieku, ekspertu un juridisko konsultāciju izmaksām, ir ierobežotas attiecībā uz nelielām prasībām.

Ja angļu valoda nav jūsu pirmā valoda un jums ir vajadzīgs tulks, tiesa nespēs jums palīdzēt to atrast. Jums tas būs jādara pašam, kā arī jāmaksā visas tulka maksas.

Advokāta honorārus parasti maksā pēc lietas izskatīšanas. Ja jūs lietā uzvarat, tiesa var piespriest atbildētājam samaksāt visus jūsu advokātu honorārus vai daļu no tiem. Tomēr, ja jums ir advokāts un jūsu prasījums ir mazāks par 5 000 GBP, jums parasti būs jāmaksā par viņa palīdzību pašam, pat ja uzvarēsiet savā lietā. Jums ir arī jāpatur prātā, ka, lai gan tiesa var pieņemt spriedumu par labu jums (tas nozīmē rīkojumu atbildētājam jums samaksāt), tiesa neveiks automātiskus pasākumus, lai pārliecinātos, ka nauda ir samaksāta. Ja atbildētājs nesamaksā, jums būs jālūdz tiesai rīkoties ("sprieduma izpilde"), par kuru jums, iespējams, būs jāmaksā cita nodeva. Vairāk informācijas par spriedumu izpildi var iegūt vairākās [brošūrās](#).

11 Vai ir iespējams saņemt juridisko palīdzību?

Dažās civillietās ir pieejams dažāda veida ierobežots juridiskais finansējums. Finansējuma veids un tiesības to saņemt ir atkarīgas no vairākiem faktoriem, tostarp no tiesiskās darbības veida un pieteikuma iesniedzēja ienākumiem. Plašāka informācija par [juridisko palīdzību](#) ir pieejama šajā tīmekļa vietnē.

12 No kura brīža tiek uzskatīts, ka prasība ir celta? Vai iestādes sniedz kādu atbildi par to, vai mans prasījums ir vai nav pienācīgi izklāstīts?

Datums, kurā tiek sākta tiesvedība, ir datums, kad tiesa izsniedz prasības veidlapu. Izdošanas datumu tiesa reģistrē ar datuma zīmogu vai nu uz prasības veidlapas, kas atrodas tiesas lietā, vai uz vēstules, kas pievienota prasības veidlapai, kad tiesa to saņēma. Ja prasības veidlapā trūkst nepieciešamās informācijas vai ir acīmredzamas kļūdas, tiesa neizsniegs prasību un nosūtīs veidlapu jums atpakaļ. Ja prasījums ir izdots, tiesa nosūtīs jums paziņojumu par izdošanu, kurā būs sniegta informācija par izdošanas datumu un datumu, kad prasījums nosūtīts atbildētājam.

13 Vai es saņemšu precīzas ziņas par notikumu turpmāko attīstības gaitu (piemēram, laiku, kad man ir jāierodas tiesā)?

Jā.

Kad prasījums ir izsniegts un atbildētājiem ir izsniegta prasības veidlapa N1 un pavaddokumenti, atbildētājiem ir 14 dienas, lai iesniegtu iebildumu rakstu un/vai apstrīdētu jurisdikciju. Tiklīdz ir iesniegts iebildumu raksts, tiesa izdod provizorisku paziņojumu par procedūru un aptaujas anketu, kas ir jāiesniedz noteiktā termiņā. Kad anketa būs saņemta, lieta tiks nodota piemērotai tiesai; parasti tas ir atbildētāja vietējā apgabala tiesas uzklaušanās centrs. Tiesa nodrošinās, ka lietas dalībnieki tiek informēti par visiem termiņiem, līdz kuriem viss ir jāpabeidz.

Saistītās saites

Saites, kurām ir īpaša nozīme, ir sniegtas iepriekš norādītajās atbildēs. Visbiežāk tiek lietotas šādas saites:

[Tieslietu ministrija](#)

[Juridiskā palīdzība/palīdzība](#)

[Juridisko pakalpojumu komisija](#)

[Anglijas un Velsas Advokātu kolēģija](#)

[Anglijas un Velsas Juridiskā biedrība](#)

■ Lapa atjaunināta: 18/11/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.